

ကညီဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကမံးတံာ်
လံာ်တံာ်ကစီၣ်ဒီးအတံာ်ဟူးတံာ်ဂဲၤအတံာ်ဟံာ်ဖျါ
လါပျုၤ-၂၇၅၀

မိခရံၣ်အိၣ်ဖျါဒီးကညီနံၣ်ထီၣ်သီကဟဲစိၣ်န့ၣ်သုလၢတၢ်သ့ၣ်ဖုံသးညီအလၢအပွဲၤကိးဂၤတက့ၢ်

ဖဲလၢနံၣ်ဆါလါဆါ,ဆါကတီၢ်လုၢ်ဒိၣ်ပွၤဒိၣ်အံၤအသိးန့ၣ်ပဲပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကမံးတံာ်ဆါဂ့ၤဆါဝါဘဉ်, ကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်စီၤပၤဒီးလၢ “မိစီၤပၤဒီးအနံၤအိၣ်ဖျါဆါက့ၤလၢအ ပွဲၤဒီး တၢ်လၢကပီၤအံၤ ကဟဲတုၤအိၣ်က့ၤကဒီးအဘျီတဖၣ်အဘျီ, လၢကအိၣ်ကၢအိၣ်ခိးအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့, ဒီးစီၤပၤအန့ၣ်ဖိထၢဖိ , ကီၢ်ကီၣ်တဲၣ်ထံကီၢ်ပဒိၣ်ဒီးထံဖိကီၢ်ဖိခဲလၢ် လၢကပူၤဖျးဒီးတၢ်တတၢ်တနါအဒိၣ်အအါလၢ ကညီနံၣ်ထီၣ်သီအံၤန့ၣ်လီၤ.”

ကညီဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကမံးတံာ်အံၤအမ့ၢ်စ့ၢ်ကိးပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲအက့ၢ်ဂီၤတမံၤအသိး , ထီၣ်ဘိမုၢ်လၢဆါထံၣ်ဒဲဒုၤလၢတၢ်ယုၤတၢ်ဖိးအမ့ၢ်ကဆူၣ်ဝါထီၣ်ဒဲဒုၤလၢအဆိအချ့ဖဲ လၢပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖၣ်ကဒီးန့ၣ်ဘဉ်က့ၤတၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢကသ့ၣ်ထီၣ်က့ၤ တၢ်အိၣ်မူအသိးဒီးအဘျီအတီၢ်ဒဲဒုၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်သနၢ်က့ၤန့ၣ်တုၤပက့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်အတၢ်အိၣ်သးလၢမုၢ်ဆါအံၤ - လၢထံၣ်ဂီၢ်ကီၢ်သးမ့ၢ်ဂ့ၤ, မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, လၢတၢ်ကီၢ်တၢ်ခုၣ်မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤမ့ၢ်ဂ့ၤန့ၣ်ပထံၣ်ဖျါလၢ တဟ့ၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ်လၢ တၢ်ကမုၢ်ထီၣ်ပၤထီၣ်အမဲၣ်ညါ, တၢ်တတၢ်တနါတဖၣ်အါထီၣ်ဒဲထီၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟီၣ်ခိၣ်ဖိအတၢ်လိၣ်တဖၣ်အါထီၣ်ဒဲကိးနံၤဒဲးန့ၣ်လီၤ.

တုၤပက့ၢ်ထံလုာ်ဘၢလၢမၤအသးလၢကီၣ်တဲၣ်ကီၢ်အံၤန့ၣ် , မ့ၢ်တၢ်မၤအသးလၢသအုး သပိၤယဲသ့ၣ်ယဲသးဒိၣ်မးဒီးပနၢ် လၢတၢ်မၤအသးခဲလၢ်အံၤကအိၣ်တုၤဝဲဒုၤလၢ ကီၣ်တဲၣ်အတၢ်စံၣ်စီၤတဲ စီၤအပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်မၤအသးခဲလၢ်အံၤ ဒုးသ့ၣ်နီၣ်ပုၤလၢ ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲန့ၣ်ကဲထီၣ်အသးလၢကျဲအါမံၤ, အက့ၢ်အစီၤအါမံၤဒီး တမ့ၢ်ဘဉ်ထဲလၢထံၣ်ဂီၢ်ကီၢ်သး တၢ်ဒုးတၢ်ယၢ်အယိဘဉ်စ့ၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်န့ၣ်အယိ, ပဲပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖၣ်ထီၣ်ဘိအိၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်ဘဉ်ယီၤလၢ -မ့ၢ်ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲအတၢ်အိၣ်မူအံၤ ကကတၢ်ကွံာ်ဝဲအဆါကတီၢ်ဖဲလဲၣ် ဒီးနဲလဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲတဖၣ် မ့ၢ်အါထီၣ်ဒုၤဂျါဂျါလၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢဒ်အံၤအသိး န့ၣ်ဆူညါတၢ်ကမၤအသးဒ်လဲၣ်ပထံၣ်မ့ၢ်လၢ တၢ်ဝဲတၢ်ယိးယၢ်တဖၣ်အံၤ ကပူၣ်ထီၣ်အသးလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ပုၤတဝါအဖံဘဉ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်အိၣ်သးအမ့ၢ်အတီတခီ , တမ့ၢ်ပကဲပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲအံၤမုၢ်ဘဉ်ပုၤလၢ ပကဲတၢ်ဝဲတၢ်ယိးလၢ ဟီၣ်ခိၣ်ပုၤတဝါမ့ၢ်ဂ့ၤ, ထံကီၢ်လၢပအိၣ်ကဒဲအံၤမ့ၢ်ဂ့ၤအဂီၢ်န့ၣ်ဘဉ်. ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲအတၢ်အိၣ်မူအံၤ, လၢပဂီၢ်, အါန့ၢ်ဒီးအဘျီဘဉ်ပုၤတက့ၢ်န့ၣ်လီၤ. သနၢ်က့ၤ, တုၤလၢမုၢ်ဆါတနံၤအံၤ ပတထံၣ်န့ၢ်ဒီးကျဲလၢ ပကဟးဖျးထီၣ်လၢ တၢ်အိၣ်မူအံၤဘဉ်န့ၣ်လီၤ .တၢ်အိၣ်သးဒီးပုၤလၢ မုၢ်ဆါအံၤန့ၣ်, ဖျါဝဲဒ်ပကမ့ၢ်ဒီးဒုၤတၢ်ဝဲတၢ်ယိးယၢ်လၢ ဟီၣ်ခိၣ်ပုၤတဝါဒီး လီၤဆီဒုၤတၢ်လၢပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ် (Donors) တဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢသ့ၣ်ကံာ်သးလဲ , ပဲပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲကမံးတံာ်, လၢပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲ ခဲလၢ်ခၢ်စး ပစံးဘျုး ဘဉ်ကီၢ်ကီၣ်တဲၣ် စီၤပၤဒီး အန့ၣ်ဖိထၢဖိ ကီၢ်ကီၣ်တဲၣ် ထံကီၢ်ပဒိၣ် (RTG) ဒီး ထံဖိကီၢ်ဖိခဲလၢ်လၢ အတူၢ်လိာ် ဒုးအိၣ်ကဒုပုၤ ညီညီဘျါဘျါလၢ အထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ, ဖဲလၢပဘဉ်ယုၢ်မ့ၢ်ဟးဖျး ဒီး အိၣ်ကဒုလၢ တခီထံတခီကီၢ် အဆါကတီၢ်အယိလီၤ. ပစံးဘျုးစ့ၢ်ကိး ပုၤဟ့ၣ်မၤ ဘျုးတၢ် (Donors) တဖၣ်, လၢအဟ့ၣ်လီၤ မၤစၢၤကျိၣ်စ့ဆူကရၢသဘျုတဖၣ် လၢကအံးထွဲကွၢ်ထွဲပုၤဖဲလၢ ပမ့ၢ်ပုၤဘဉ်ကီဘဉ်ခဲ အဆါကတီၢ်, ဒီးကရၢသဘျုတဖၣ် , ဟီၣ်

ခိတ်တၢ်ကရၢကရိဒ်အမၤ (UNHCR)တဖၣ်လၢ အကွၢ်ထွဲကဟုကယၢ်စ့ၢ်ကိး ပဲပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲတဖၣ်အယံ လီၤ. မ့ၢ်လၢပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲ အတၢ်အိၣ်မူအံၤ ကတၢၢ်တသ့ဒီးအယံ, ပယုကညးဘၣ်စ့ၢ်ကိးဟီၣ်ခိၣ်ဘီမ့ၢ် တၢ်ကရၢကရိ , ပှၤဟ့ၣ်မၤစၢၤတၢ်တဖၣ် လၢကဒိသ့ၣ်ဒိသး ကွၢ်ထွဲမၤစၢၤဒီးပတၢ်လိၣ်ဆူညါ အဂီၢ်ဒီးန့ၣ်လီၤ. ပှၤကွၢ်တယံဒီး ဘၣ်န့ၣ် ပှၤသမံသမိးတၢ်အဖုတဖၣ် လဲၤအိၣ်သကိးယုသ့ၣ်ညါဝဲ ဒဲကဝီၤတဖၣ် အတၢ်အိၣ် သးန့ၣ်လီၤ. ပဆၢမုၢ်လၢလၢ ကရၢတဖုအံၤ အတၢ်ဟံၣ်ဖျါန့ၣ် ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ထံၣ်လၢအဂ့ၤဒီး ကဲဘျးလၢ ပ ပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပဲကညီပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲကမံးတံၢ် အၢၣ်လီၤစ့ၢ်ကိးလၢ ဒဲကဝီၤတၢ်ပၤတၢ်ဆှၢအံၤ တမ့ၢ်ဘၣ်တၢ်ညီသ လိး ဖုံဖုံဘၣ်-မ့ၢ်လၢကလုာ်န့ၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ, လုာ်လၢထူသန့မ့ၢ်ဂ့ၤ, ကလုာ်လီၤဆီလၢ တၢ်ဆိကမိၣ်တဒ်သိးတဖၣ်, ဘၣ်ဒွံးဘၣ်ဒွါ, ကျဲၣ်ကျိအိၣ်ဆိးလၢ တၢ်လီၢ်တပှၤယီၤအါထီၣ်ဝဲအယံလီၤ. မ့ၢ်ဒဲလဲၣ်သန့က့, ခီဖျိတၢ်ဟံးဖိၣ် လိာ်စုမၤသကိးတၢ်ဒီးTBBC - CMP ကညီဘၣ်ကိဘၣ်ခဲကမံးတံၢ် ကျဲးစၢၤဖံးမၤသကိးတၢ်အဂ့ၤကတၢၢ် , ဝဲ အသ့ လၢတၢ်ဟံးစုနဲၣ်ကျဲဒဲကဝီၤ တၢ်ပၤတၢ်ဆှၢဒ်သိး အပတီၢ်သုတလီၤတီၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီဘၣ်ကိဘၣ်ခဲကမံးတံၢ် စံးဘျးဘၣ် ကရၢသဘျ , ဂံၢ်ခိၣ်ထံးကရၢသဘျတဖၣ် လၢအဆိၣ်ထွဲ တိစၢၤမၤစၢၤ ပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲတဖၣ် စးထီၣ်လၢ ပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲအိၣ်ထီၣ်တုၤလၢ ခဲကနံၣ်အံၤအယံလီၤ. ပ ဆၢဂ့ၤဆၢဝါဘၣ် ပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤဖိခဲလၢၢ်, NGOs , CBOs, Donors ခဲလၢၢ်ဒီး လီၢ်ကဝီၤပှၤဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါလၢ - “မိကညီနံၣ်ထီၣ်သိ ဒီး ခရံၣ်အိၣ်ဖျါကဟံးစိၣ်န့ၣ်သုလၢ တၢ်သ့ၣ်ဒုသးခု ,တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချု ဒီး ဘူၣ်ဂ့ၤတီၢ်ဘၣ်ကိးဂၤဒဲးတက့ၢ်.” န့ၣ်လီၤ.

“ပသးခုတူၢ်လိာ်နတၢ်ထံၣ်လီၤ.”

ကညီပှၤဘၣ်ကိဘၣ်ခဲကမံးတံၢ်